

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ИКОНОМИКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ТЪРГОВИЯТА И
УСЛУГИТЕ“

Приета от ФС (протокол №11/ 25.04.2024)
Приета от КС (протокол №11/ 08.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:
Декан:
(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „КОНТРОЛИНГ“

ЗА СПЕЦ: „Омниканален търговски бизнес“; ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 12 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	120	-

Изготвили програмата:

1.
(гл. ас. д-р Виолета Петева)
2.
(доц. д-р Михал Стоянов)

Ръководител катедра:
„Икономика и управление на търговията и услугите“ (доц. д-р Михал Стоянов)

I. АНОТАЦИЯ

Учебната дисциплина „Контролинг“ е важна част от общата управленска подготовка на студентите в магистърска степен на обучение, специалност „Омниканален търговски бизнес“. Тази дисциплина е ориентирана към формиране на професионални компетенции в областта на контролинга, като съвременна концепция за управлението на бизнеса. Контролингът обхваща целия управленски процес в предприятието и е свързан с планирането, отчитането, регулирането и контрола на цялостната фирмена дейност. По този начин учебната дисциплина **прилага синтезиращ и интердисциплинарен подход** към прилагането на научните достижения от различни области във фирменото управление.

След изучаването на дисциплината „Контролинг“, студентите ще придобият знания и разбиране относно: концептуалната същност и етапите в развитието на контролинга, основните му функции, взаимовръзката му с управленската система на предприятието, както и информационното осигуряване на контролинга – бизнес информационните системи и съвременните ERP системи. Също така, се очаква студентите да формират умения за прилагане на контролинговия инструментариум в областта на контролинга на продажбите, разходите, персонала (стратегически и оперативен), проектния контролинг и изследване целесъобразността на проектите. Получените знания следва да се прилагат в дискусии, курсови работи, проекти и презентации, с цел стимулиране на творческите възможности на студентите.

Дисциплината „Контролинг“ съдейства за формиране на следните ключови компетентности в студентите: **цифрова компетентност** – чрез ползване на цифрово съдържание и цифрови услуги, работа със съвременни ИКТ и тяхното отговорно използване; **гражданска компетентност** – чрез формиране на интерес към обществени и икономически политики, включване на студентите в обществени събития, ориентиране на студентите към социално отговорен търговски бизнес; **математическа компетентност** – чрез развитие на способност за логическо и математическо мислене, представяне на знания чрез модели и графики, анализиране и презентиране на резултати от академични изследвания.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

№. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В КОНТРОЛИНГА		4	4	
1.1.	Същност на контролинга като съвременна концепция за управление на бизнеса. История на възникване.			
1.2.	Необходимост от внедряване на контролинга в управлението – макроикономически и микроикономически фактори.			
1.3.	Цели и задачи на контролинга. Основни функции.			
1.4.	Инструментариум на контролинга. Планирането в системата на контролинг концепцията.			
ТЕМА 2. ВИДОВЕ КОНТРОЛИНГ		4	4	
2.1.	Основни класификации на видовете контролинг.			
2.2.	Стратегически и оперативен контролинг.			
2.3.	Интегриран и функционален контролинг.			
2.4.	Вътрешен и външен контролинг.			
ТЕМА 3. ОРГАНИЗАЦИЯ НА КОНТРОЛИНГА В		3	3	

ПРЕДПРИЯТИЕТО				
3.1.	Особености и предизвикателства на контролинга.			
3.2.	Функционална характеристика на звеното по контролинг.			
3.3.	Място на звеното по контролинг в организационната структура.			
ТЕМА 4. ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА КОНТРОЛИНГА. ИНФОРМАЦИОННИ СИСТЕМИ		4	4	
4.1.	Информационното осигуряване – предпоставка за реализация на контролинговия процес.			
4.2.	Същност и класификация на бизнес информационните системи (БИС).			
4.3.	Характеристики и предимства на ERP системите.			
4.4.	Роля на ERP системите за повишаване конкурентоспособността на бизнеса.			
4.5.	Приложение на ERP системите в търговския бизнес.			
ТЕМА 5. КОНТРОЛИНГ НА ПРОДАЖБИТЕ		4	4	
5.1.	Контролинг на доходността на продажбите.			
5.2.	Граници на рентабилността. Критичен и реален обем на продажбите.			
5.3.	Контролинг на продуктовата структура на продажбите.			
5.4.	Основен инструментариум в контролинга на продуктовата структура на продажбите.			
ТЕМА 6. КОНТРОЛИНГ НА РАЗХОДИТЕ		3	3	
6.1.	Контролинг на присъщите разходи.			
6.2.	Контролинг на пълните и на частичните разходи.			
6.3.	Контролинг на разходите по място на възникване.			
ТЕМА 7. КОНТРОЛИНГ НА ПЕРСОНАЛА		4	4	
7.1.	Възникване и развитие на контролинга на персонала. Взаимодействие с управлението на човешките ресурси.			
7.2.	Концепции за контролинга на персонала.			
7.3.	Предмет, функции и равнища на контролинга на персонала.			
7.4.	Видове контролинг на персонала. Стратегически и оперативен контролинг.			
ТЕМА 8. ПРОЕКТЕН КОНТРОЛИНГ		4	4	
8.1.	Съдържание и цели на проектния контролинг.			
8.2.	Концепция за управление на проекти. Етапи на проектната дейност.			
8.3.	Входящи елементи на проектния контролинг. Дефиниране на целите и предварително планиране.			
8.4.	Изследване на икономическата целесъобразност, оценка и избор на проект.			
8.5.	Контролинг на реализацията на проектните решения.			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Домашна работа (реален бизнес казус)	1	30
1.2.	Домашна работа (оценка и избор на проект)	1	30
1.3.	Курсова работа (върху проблем на конкретна фирма)	1	60
Общо за семестриалното оценяване:		3	120
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Текуща оценка		
Общо за сесийното оценяване:			
Общо за всички форми на контрол:		3	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Кръстев, Л. (2018). Практически аспекти на финансовия контролинг във фирмата = Practical Aspects of Financial Controlling in a Company. // Народно стопански архив, №:1 Том 71, Акад. изд. Ценов, с. 3-18.
2. Стоянов, М. (2023). Анализ на търговската дейност. Учебно помагало, Варна: УИ „Наука и икономика“, ИУ–Варна.
3. Димитрова, В., Стоянов, М., Петева, В. и др. (2021). Влияние на дигитализацията на търговията върху икономическото развитие на България и регионите. Варна: Наука и икономика, ИУ – Варна.
4. Каменов, К. и А. Асенов. (2010). Контролинг. Велико Търново: издателство „Абагар“.
5. Димитрова, Р. (2012). Вътрешен финансов контрол в предприятието - възможности за моделиране. Варна: УИ „Наука и икономика“, ИУ – Варна .
6. Ненов, Т. и Ил. Минков. (2015). Управление на конкурентоспособността и растежа. Варна: УИ „Наука и икономика“, ИУ – Варна.
7. Ненов, Т. (2012). Бизнес диагностика. Варна: УИ „Наука и икономика“, ИУ – Варна.
8. Панчева, А. (2014). Корпоративен контролинг. Варна: издателство „Стено“.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Симеонов, О. (2008). Основи на контролинга, оперативен контролинг, стратегически контролинг. София: Университетско издателство – УНСС.
2. „Търговия 4.0. – наука, практика и образование“ (2018). Сборник с доклади от международна научна конференция, Варна: Наука и икономика, Икономически университет – Варна.

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

3. Трайков, Хр. (2014). Финансов мениджмънт в търговията. Варна: УИ „Наука и икономика“, Икономически университет – Варна
4. Хенчел, Т. (2019). Контролингът и факторингът в процеса на оптимизиране на продажбите. Варна: издателство „Стено“.
5. Stojanov, M. (2016). Impact of the economic cycle on the development of retail trade in the Republic of Bulgaria. // International conference “Ukraine – Bulgaria – European Union: contemporary state and perspectives”, Kherson National Technical University, September, Vol. 2, p. 24-28.

Март 2024 г.
ВП/МС